

УДК 047.31 + 811.6

МІЖНАРОДНИЙ СЕМІНАР З АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СЛОВ'ЯНСЬКОГО МОВОЗНАВСТВА (Міжнародний науковий семінар «Актуальні проблеми слов'янського мовознавства» під почесним патронатом Міжнародного Комітету Славістів, Седльце, Польща, 19–21 вересня 2011 р.)

У вересні 2011 р. у м. Седльце (Польща), у Природничо-Гуманітарному університеті, відбувся третій міжнародний науковий семінар «Актуальні проблеми слов'янського мовознавства» («Aktualne problemy językoznawstwa słowiańskiego»). Його організаторкою виступила завідувачка кафедри прикладної лінгвістики та логопедії Інституту польської філології Природничо-Гуманітарного університету, секретар Комісії зі слов'янського словотворення при Міжнародному Комітеті Славістів доктор філологічних наук, професор **О.І. Коряковцева**. Семінар цього разу зібрав учасників з Польщі, Болгарії, Литви, Росії, України та Чехії. Було виголошено 18 доповідей, які викликали жваве обговорення, плідну наукову дискусію. Робочими мовами були всі слов'янські. Конференцію відкрили проректор з науки проф., д-р габілітований **К. Янковський**, декан Гуманітарного факультету проф., д-р габілітований **Є. Куніковський**, продекан проф., д-р габілітований **Е. Ярмох**, директор Інституту польської філології і прикладної лінгвістики проф., д-р габілітований **Р. Мніх**. У вітальному слові професор **Р. Мніх** коротко розповів про структуру та роботу Інституту і висловив надію, що українська мова посяде належне місце не лише в культурних, а й в економічних контактах у слов'янському світі. Це закономірно сприятиме навчанню української як для наукових потреб, так і для ділового спілкування, відкриттю відділень україністики в університетах Славії.

Камерність семінару сприяла поглибленому розгляду його учасниками важливих теоретичних проблем слов'янського мовознавства. Це і типологічні, і дериватологічні дослідження, вивчення історії мов,

© Ю.В. РОМАНЮК, 2012

міжмовні контакти (і споріднених (слов'янських), і неспоріднених мов (литовська, англійська), гендерні дослідження, соціо- та психолінгвістичні дослідження на основі мови реклами.

Семінар розпочала доповіддю **«Функціонування парних позначень осіб жіночої статі у слов'янських мовах (Деякі полемічні міркування з приводу спірних типологічних узагальнень)»** *Г.П. Нецименко* (Москва, Росія). Доповідачка продемонструвала функціонування утворень на позначення осіб жіночої статі в сучасному російському узусі. Доповідь викликала жваву дискусію, тому що матеріал, представлений у ній, був цікавий для кожного з учасників, оскільки гендерні процеси активізувалися в усіх слов'янських мовах.

Доповідь *Л.В. Рацібурської* (Нижній Новгород, Росія) **«Особливості дериваційних процесів у російській мові початку XXI століття»** стосувалася аналізу особливостей дериваційних процесів у сучасній російській мові, зокрема активізації запозичених префіксоїдів. Спостереження авторки над мовою засобів масової інформації дозволили констатувати зростання ролі префіксації, словоскладання, складноскороченого способу словотворення та абрєвіації, що, безперечно, призводить до збільшення кількості багатоморфемних слів у російській мові.

З доповіддю **«Праслов'янські синоніми зі значенням «спека, жара»: реконструкція і гніздова характеристика»**, яка охопила широкий спектр проблематики типологічних досліджень, виступила *Т.О. Черниш* (Київ, Україна). Так чи інакше зіставний аспект дослідження слов'янських мов був присутній у більшості доповідей. Про теоретичні підвалини такого підходу розповіли *Д. Будняк* (Седльце, Польща) — **«Етнос — засади типології слов'янських мов»** та *І.О. Меркулова* (Воронеж, Росія) — **«Аксіологеми слов'янської ментальності»**. Зіставляли різні слов'янські мови у своїх доповідях *В. Малджиева* (Торунь, Болгарія/Польща) — **«Конфронтативне дослідження словотворчих парадигм слов'янських мов (на прикладі польської і болгарської мов)»**; *Вас.В. Грещук* (Івано-Франківськ, Україна) — **«Зіставний аспект основоцентричних досліджень слов'янського словотвору»** (доповідь стосувалася також питань основоцентричної деривації в українській та польській мовах); *Вал.В. Грещук* (Івано-Франківськ, Україна) — **«Гуцульський діалект в українському та польському художньому мовленні»**; *Ю.В. Романюк* (Київ, Україна) — **«Типологія і характерологія сучасного українського дієслівного словотворення»**; *М. Шидловська* (Катовіце, Польща) — **«Дослідження категорії часу у болгарській та польській мовах і мовна картина світу»**.

Доповідь *О.І. Коряковцевої* **«Словотвірні прийоми когнітивного кодування (на матеріалі російських та польських рекламних текстів)»** викликала особливе зацікавлення учасників семінару, спонукала до жвавого обговорення, оскільки тема мови реклами в сучасному слов'янському узусі є дуже актуальною.

З доповідями, які стосувалися впливу англійської мови на сучасні слов'янські, виступили *І.В. Зикова* (Москва, Росія) — **«Про синергетичну єдність мови і культури: лінгвокультурологічне дослідження російських та англійських фразеологізмів»** та Р. Піскова (Плзень, Чехія) —

«Кілька міркувань з приводу впливу англійської мови на сучасну чеську». Доповідачка яскраво продемонструвала наслідки впливу англійської мови на сучасну чеську на всіх мовних рівнях.

Н.Ю. Авіна (Вільнюс, Литва) у доповіді «**Регіональні особливості російського словотворення в умовах міжмовної комунікації**» оприлюднила результати дослідження функціонування російської мови як мови національної меншини Литви та впливу на неї литовської мови.

Співорганізаторка конференції **Я. Гардзінська** (Седльце, Польща) в доповіді «**Східнослов'янські мовні риси у прізвищах седльчан**» презентувала цікавий матеріал про переважно білоруське походження прізвищ жителів м. Седльце.

Молоді науковці доповіли про результати своєї дослідницької праці: **А. Швідерська** (Седльце, Польща) – з універбізації – «**Універбізація у п'яти аспектах: спроба аналізу**» та **І. Куч** (Седльце, Польща) – «**Одиниці виміру полів, поверхні приміщень і зернових культур у польській мові ХІХ століття**».

Жваву дискусію викликала доповідь **К. Яжембек** (Катовіце, Польща) «**Невербальна комунікація слов'ян як аспект культури**». Учасники дискусії відзначили важливість окреслення наукових засад у дослідженні цієї актуальної проблеми слов'янського мовознавства.

21 вересня в рамках семінару для докторантів та вчителів-русистів проф. **Г.П. Нещименко** і проф. **Е.И. Коряковцева** провели майстер-класи (warsztaty) на тему «**Російська та інші слов'янські мови в епоху глобалізації: проблеми навчання**».

Конференція була прекрасно організована завдяки зусиллям проф. **О.І. Коряковцевої** та проф. **Я. Гардзінської**. Гостинність Природничо-Гуманітарного університету в м. Седльце сприяла творчій атмосфері, яка панувала на семінарі, взаємокорисному обміну думками і результатами досліджень, контактам учених з різних країн, плідній науковій дискусії. Виголошені доповіді будуть опубліковані окремим збірником. Прекрасна вереснева погода дозволила учасникам семінару познайомитися з містом Седльце, його музеями, історичними пам'ятками, відвідати концерти, зокрема й на відкритому майданчику біля ратуші. Камерна атмосфера семінару дала змогу глибоко і різноаспектно обговорити актуальні проблеми слов'янського мовознавства, налагодити або поглибити наукові контакти мовознавців різних країн.

Юлія Романюк (Київ)

Iuliia Romaniuk (Kyiv)

INTERNATIONAL WORKSHOP ON IMPORTANT PROBLEMS OF SLAVIC LINGUISTICS (International Workshop "Important Problems of Slavic Linguistics" under the honorary patronage of the International Committee of Slavistics, Siedlce, Poland, 19 – 21 September 2011)